
KUZHEY KORE KRİZİ: 7 OLASI SENARYO

10.08.2017

BBC Türkçe, 10 Ağustos 2017

Dünyanın bir numaralı gündem maddesi Kuzey Krizi haline gelmiş durumda.

ABD Başkanı Donald Trump'ın Kuzey Kore yönetimini 'ateş ve öfke'yle tehdit etmesi ve Kuzey Kore'nin de ABD toprağı olan Guam Adası açıklarına balistik füze fırlatmayı planladığını söylemesi krizin sıcak çatışmaya dönüşmesi riskini gündeme getirmiş durumda.

İngiltere'de yayınlanan Guardian gazetesi, hızla tırmanan tansiyonun nereye varabileceğı konusunda yedi senaryo sıraladı.

Önleyici savaş

Trump'ın deyimiyle 'ateş ve öfke' seçeneğı önleyici savaş anlamına geliyor. Trump'ın ulusal güvenlik danışmanı Herbert Raymond McMaster, 'önleyici savaş' olasılığını politika seçeneklerinden birisi olarak öne sürmüştü. Burada amaç, Kuzey Kore'nin askeri kapasitesine hızlı ve sert bir darbe indirerek, ABD'ye ve müttefiklerine saldırma ihtimalini asgari düzeye indirmek. Fakat bu seçeneğın pek çok riski de beraberinde getirdiğı düşünülüyor. Kuzey Kore ülkenin dört bir yanında füzelerini gizliyor. Ayrıca yaklaşık 8 bin uzun menzilli ağır topçu bataryasının namluları da Güney Kore'nin başkenti Seul'e çevrilmiş vaziyette. İlk saldırı ne kadar ani ve sert olursa olsun Kim Jong-un'un misillemesini engellemesi imkânsıza yakın. Bu da çok sayıda sivilin hayatını tehlikeye atmak anlamına gelir.

Güç kullanarak dizginlemek

ABD ve müttefiklerinin Kuzey Kore'ye karşı çok yumuşak davrandığı görüşünde olanlar var. Füze denemelerinin cezasız kalmasının doğru olmadığını ifade edenler, Pyongyang yönetimine caydırıcı mesajlar verecek ölçülü misillemelerin devreye sokulabileceğini söylüyor. Bu ölçülü misillemelerin, taraflar arasında topyekûn savaş çıkmasına yol açacak büyüklükte olmasa da, Pyongyang'ın bir daha füze denemesine kalkışmadan iki kez düşünmesine yol açacak güçte olabileceğı ifade ediliyor. Örneğın bir sonraki füze denemesinde füzenin fırlatıldığı noktanın hedef alınması gibi. Burada en büyük sıkıntı Pyongyang'ın ölçülü müdahale ile topyekûn saldırı arasında bir fark gözetip gözetmeyeceğı konusundaki belirsizlik. Ayrıca şiddete bir kez başvurulduktan sonra hızla tırmanıp savaşa evrilmeyeceğının de hiçbir garantisi yok.

Rejimi devirmek

Kuzey Kore yönetiminin tepesindeki isimleri öldürme seçeneğı, ABD ve Güney Kore'nin ortak askeri planlamalarının bir parçası. Hatta Güney Kore'nin sırf bu görevi üstlenmek için bir tugay kurduğı

basına yansımıştı. Ancak bu tür bir operasyonun başarısızlıkla sonuçlanmasına yol açabilecek binlerce risk var. Kim Jong-un belkide dünyanın en iyi korunan liderlerinden birisi. Kim Jong-un bir şekilde suikast yoluyla öldürülse dahi yerine geçecek kişinin daha ılımlı olacağını da garantisi bulunmuyor.

Daha fazla ekonomik baskı

Kuzey Kore zaten hâlihazırda dünyanın en çok yaptırıma maruz kalmış, en izole ülkesi. Geçtiğimiz hafta sonunda Birleşmiş Milletler tarafından onaylanan ilave yaptırımlar bu durumu daha da derinleştirdi. Baskıyı iyice artırmanın yoluysa Pekin'den geçiyor. Ancak Çin hükümeti de aşırı baskı sonucunda Kuzey Kore'de rejimin çökmesinden endişe ediyor. ABD'de bazı yorumcular, Kuzey Kore yaptırımlarını delen Çinli firmaların da kara listeye alınması yönünde çağrılar yapıyor. Ancak bu tür bir adım, kritik bir dönemde ABD'nin Çin'le ilişkilerini iyice bozması anlamına gelebilir.

Müzakere masasına dönüş

Kuzey Kore yönetimi, nükleer müzakerelere dönüş konusunda en ufak bir niyet ya da istek göstermiyor. ABD ise müzakerelerin ancak füze denemelerine son verilmesi durumunda başlayabileceğini vurguluyor. Washington'un ısrarcı olduğu bir diğer konu ise müzakerelerin nihai hedefinin 'Kuzey Kore'nin nükleer silah programının tamamen ortadan kaldırılması' olarak tüm taraflarca kabul edilmesi. Pyongyang bu önkoşula da hiç sıcak bakmıyor. Ancak bu şart olmadan masaya oturulması durumunda, dünya genelinde nükleer silaha erişmeyi hedefleyen pek çok otoriter rejimin cesaretlendirileceği uyarıları yapılıyor.

Karşılıklı tavizler

Çin ve Rusya'nın desteklediği bir plan kapsamında Kuzey Kore'nin füze denemelerini sonlandırması karşılığında ABD ve Güney Kore'nin de müşterek askeri tatbikatlarını bitirmesi öngörülüyor. Bir sıkıntı bu planda tarafların niyetlerinin ve buldukları pozisyonların eşit olduğunun varsayılması. Güney Kore'nin kendisini savunma amaçlı askeri faaliyetleri karşılığında Kuzey'in saldırgan tavrının bir tutulamayacağını ifade eden sesler de var. Yeni Güney Kore Devlet Başkanı Moon Jae-in bu konuda henüz net bir görüş ifade etmiş değil. Bir önceki Güney Kore hükümeti, karşılıklı tavizler seçeneğine soğuk bakıyordu.

Ön koşulsuz diyalog kanalı

ABD'nin önde gelen Kuzey Kore uzmanlarından Sigfried Hecker, Washington ve Pyongyang'dan temsilcilerin hiçbir önkoşul olmaksızın bir n önce bir araya gelip görüşmeye başlaması gerektiğini söylüyor. Kuzey Kore'yi yedi kez ziyaret etmiş olan ve ülkenin nükleer tesislerini de gezen Hecker, yanlış anlaşmalardan ve yanlış hesaplamalardan doğabilecek olan olası felaketlerin önlenmesi adına taraflar arasında bir diyalog kanalı bulunmasının şart olduğunu ifade ediyor.

Kaynak/Source: